

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

13.11.2018 № 124-р/к

Справа № 2/02-40-18

м. Харків

Про закриття провадження у справі

Адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання другого відділу досліджень і розслідувань від 02.11.2018 № 502 про попередні висновки у справі № 2/02-40-18, розпочатої за ознаками вчинення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» (надалі – КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН») порушення законодавства про захист економічної конкуренції, та матеріали цієї справи,

ВСТАНОВИЛА:

За результатами розгляду заяви фізичної особи Повернова Д.О. (вх. від 18.09.2015 № 3850/П - 277), на підставі подання другого відділу досліджень і розслідувань від 17.12.2015 № 505 за ознаками вчинення КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, адміністративною колегією Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія Відділення) прийнято розпорядження від 17.12.2015 № 226-рп/к про початок розгляду справи № 2/02-202-15.

Адміністративною колегією Відділення розпорядженням від 17.12.2015 № 225-рп/к розпочато розгляд справи № 2/02-201-15 за ознаками вчинення КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких цін та умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Адміністративною колегією Відділення розпорядженням від 03.10.2017 № 152-рп/к об'єднано справу № 2/02-201-15 і № 2/02-202-15 та присвоєно їй № 2/02-201-15.

Адміністративною колегією Відділення розпорядженням від 05.04.2018 № 51-рп/к зі справи № 2/02-201-15 виділено матеріали, які стосуються дій КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН», що полягають у встановленні економічно необґрунтованої вартості на електронні картки в Харківському метрополітені, та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, в окреме провадження та присвоєно новій справі № 2/02-40-18 (надалі – Справа).

Дії КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» полягають у встановленні економічно необґрунтованої вартості електронних квитків для проїзду в Харківському метрополітені.

В ході розгляду Справи встановлено наступне.

КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» є юридичною особою та зареєстровано виконавчим комітетом Харківської міської ради 17.12.2009 за № 1 480 145 0000 045664, ідентифікаційний код – 04805918, місцезнаходження: 61052, м. Харків, вул. Різдвяна, буд. 29.

КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» діє на підставі статуту (надалі - Статут), нова редакція якого затверджена заступником директора Департаменту економіки та комунального майна, погоджена директором Департаменту транспорту Харківської міської ради та зареєстрована державним реєстратором виконавчого комітету Харківської міської ради 11.02.2013.

Основним видом діяльності КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» є пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення (код за КВЕД 49.31).

Предметом діяльності КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» є надання послуг з перевезення пасажирів.

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» є суб'єктом господарювання.

З метою з'ясування становища КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» на ринку послуг з реалізації електронних квитків в Харківському метрополітені, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика), з урахуванням пункту 2.2. Методики встановлено наступне.

Об'єктами аналізу для визначення монопольного (домінуючого) становища КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» є:

- послуги з реалізації електронних квитків для проїзду в Харківському метрополітені;
- суб'єкти господарювання, які реалізують електронні квитки в Харківському метрополітені.

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товаром є будь-який предмет господарського обороту, в тому числі послуги; товарні межі ринку – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

Відповідно до частини третьої статті 4 Закону України «Про міський електричний транспорт» оплата транспортних послуг проводиться безпосередньо пасажиром та замовником. Право на користування транспортними послугами надає придбаний разовий квиток, закомпостований абонементний талон, проїзний квиток тривалого користування, картка, посвідчення або довідка, що дає право на пільговий проїзд згідно із законодавством, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - зареєстрований електронний квиток.

Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про міський електричний транспорт»:

- автоматизована система обліку оплати проїзду - програмно-технічний комплекс, призначений для здійснення обліку наданих транспортних послуг за допомогою електронного квитка;
- електронний квиток - проїзний документ встановленої форми, який після реєстрації в автоматизованій системі обліку оплати проїзду дає право пасажирові на одержання транспортних послуг;
- транспортні послуги – перевезення пасажирів та їх багажу міським електричним транспортом, а також надання інших послуг, пов'язаних з таким перевезенням.

КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» запроваджена автоматизована система обліку оплати проїзду через автоматичний контрольний пункт на станціях метрополітену.

Автоматичний контрольний пункт – пристрій пасажирської автоматики, який встановлено на вході в вестибюлі станцій метрополітену, призначений для контролю засобів оплати за проїзд та пропуск пасажирів на станції метрополітену.

Скористатися послугою метрополітену – сплатити за проїзд можливо за допомогою:

- електронного квитка;
- разового квитка.

Враховуючи наведене, послуга з реалізації електронних квитків для проїзду в Харківському метрополітені є товаром, який має єдине функціональне призначення, фізичні, технічні і експлуатаційні характеристики, умови споживання та реалізації.

При цьому, послуга з реалізації електронних квитків за показниками взаємозамінності, зокрема, за подібністю призначення, споживчих властивостей та характеристик, якісних показників, подібністю фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик тощо не є взаємозамінними з іншими товарами.

Отже, товарними межами ринку є послуги з реалізації електронних квитків для проїзду в Харківському метрополітені.

Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні межі ринку певного товару (послуги) визначається шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товару (послуги) є неможливим або недоцільним.

Згідно зі Статутом майно КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» є комунальною власністю територіальної громади міста Харкова, знаходиться у КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» на праві господарського відання на підставі відповідного договору, укладеного з Управлінням комунального майна та приватизації Департаменту економіки та комунального майна Харківської міської ради. Здійснюючи право повного господарського відання, КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» володіє, користується та розпоряджається на свій розсуд переданим йому власником майном, вчиняючи щодо нього будь-які дії, які не суперечать чинному законодавству та статуту КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН».

Лінії проходження рухомого складу КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» складаються з трьох ліній, розташованих в м. Харкові:

- Холодногірсько – заводської лінії – (13 станцій);
- Салтівської лінії – (8 станцій);
- Олексіївської лінії – (8 станцій).

Споживачами послуг з реалізації електронних квитків є мешканці та гості міста Харкова.

Таким чином, територіальними межами ринку є місто Харків в межах проходження ліній Харківського метрополітену.

Часовими межами визначено 2015 та 2016 роки – проміжок часу, протягом якого незмінною залишалась структура ринку.

За наявною у територіального відділення інформацією загальний обсяг реалізованих електронних квитків для проїзду у Харківському метрополітені становить: у 2015 році – 201 816 штук, у 2016 році – 187 130 штук.

Згідно з інформацією КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН», реалізація електронних квитків здійснювалась:

1) КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН»:

- у 2015 році – 72 257 шт.;
- у 2016 році – 34 881 шт.

2) іншими суб'єктами господарювання:

- у 2015 році – 129 559 шт.;
- у 2016 році – 152 249 шт.

Тобто, частка КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» на ринку послуг з реалізації електронних квитків для проїзду в Харківському метрополітені в 2015 році становила 36 %, 2016 році – 19 %.

Згідно з інформацією КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» (лист від 27.06.2018 № 09/1127/01-09), в 2017 році та протягом 2018 року підприємство не здійснювало реалізацію електронних квитків через автомати.

Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пункту 1.3 Методики суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо його частка на ринку товару перевищує 35 відсотків.

Отже, відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пункту 1.3 Методики КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» не має ознак монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з реалізації електронних квитків для проїзду в Харківському метрополітені.

Придбати електронний квиток можливо у автоматах з їх продажу, які встановлені на станціях Харківського метрополітену. Вартість електронного квитка складає 20,00 грн., з яких 18,00 грн. складає вартість електронного квитка та 2,00 грн. є поповнення рахунку електронного квитка.

Листом від 03.05.2018 № 09/767/01-09 (вх. від 04.05.2018 № 2385) КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» повідомило, що в 2015 році надсилало до суб'єктів господарювання Харківської області листи щодо наміру закупівлі електронних квитків та розгляду їх комерційних пропозицій. Зокрема, листи надсилались до:

- ФОП ІВАНЕСА Л.М. (ідентифікаційний номер – 1925401119);
- ФОП НІКОЛАЄНКА Г.В. (ідентифікаційний номер – 2112515291);
- ПП «К.О.Н.» (ідентифікаційний код – 25471574).

За результатами аналізу отриманих комерційних пропозицій КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» з ФОП ІВАНЕСОМ Л.М. укладено договір поставки від 30.01.2015 № 8-01/МТП, згідно з яким вартість закупівлі електронного квитка становить 14,83 грн. (без ПДВ).

Тобто, КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» на конкурсних засадах було визначено суб'єкта господарювання – постачальника електронних квитків.

Наказом генерального директора КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» від 11.02.2015 № 72 (надалі – Наказ № 72) встановлено вартість реалізації електронного квитка.

Додатком № 1 до Наказу № 72 є калькуляція вартості електронного квитка, згідно з якою вартість електронного квитка становить 18,00 грн., з яких:

- вартість закупівлі електронного квитка у постачальника – 14,83 грн.;
- фонд оплати праці – 0,09 грн.;
- єдиний соціальний внесок – 0,03 грн.;
- загальновиробничі витрати – 0,04 грн.;
- адміністративні витрати – 0,01 грн.;
- ПДВ – 3 грн.

В ході аналізу калькуляції вартості електронного квитка, затверджену Наказом № 72 в 2015 році встановлено, що КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» в 2015 році встановлено економічно обґрунтовану вартість електронних квитків для проїзду в Харківському метрополітені.

Враховуючи вищенаведене, в ході розгляду Справи не виявлено обставин, які можуть бути доказами у Справі та відповідно свідчити про наявність у діях КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку. А отже, факт вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції не доведено.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Закрити провадження у справі № 2/02-40-18 у зв'язку з не доведенням вчинення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» порушення законодавства про захист економічної конкуренції без прийняття рішення по суті.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Гейда І.О.

Члени колегії

Бугаєв А.М.

Приймак Є.Б.

Неймирок Ю.О.

Тевелева Ю.В.